

lokalhistorie

Torp Flyplass 1956 og

Den 15. juni 1956 fikk flere unge gutter i distriktet en viktig opplysning. De kunne henvende seg i en brakke på Torp hvis de ville ha jobb.

Tekst: Harald Fevang

Skolekameratene Ivar Henning Anholt og Fred Fredriksen, som nettopp var ferdig med sitt første år på realskolen, kunne fortelle følgende: Ved siden av den nye flystripa på Torp lå det en brakke som var tydelig skiltet A/S LO-WI-CO DRAMMEN. Der kunne vi henvende oss hvis vi ville ha arbeide! De hadde begge to vært der og det var plass til flere.

Dagen etter at syv års folkeskole var endt, hadde vi sikret oss arbeid med lønningpose hver uke! Det ville bli noe annet enn møkkakjøring, høyonn og potetpelling på jordet til Sigurd Moe heretter!

På avtalt dag kl. 07.00 møtte vi opp utenfor brakka i arbeidsklær og mat for dagen. Arbeidslaget besto av Fred og Ivar som nevnt, Odd Erland Johansen, Arne Gunnar Revfem, Harry Bakke, Leif med sin far Harbo Halvorsen og undertegnede. Med Kåre Sanna som traktorfører skulle vi gå etter hans traktor og henger, med spett og spade og greip; plukke stein og stubb de tre kilometerne langs begge stripene. Dette var vår første ordentlige jobb med fast timebetaling og lønsslipp etter førte arbeidslister. Nå var vi arbeidere med tariffønn fra stort firma i Drammen!

Lange dager

Det ble lange dager i et stort anleggsfirma. Det var flere arbeidslag med mange varierte arbeidskolleger. Men etter et par uker skjedde det noe. På formiddagen den 2. juli landet det to jet-jagere på stripa rett bortenfor oss. Før det hadde et passasjerfly fra «Det Kongelige Norske Flyvåpen» landet med

A/S LO-WI-CO var den første arbeidsgiveren til 7. klassinger på Fevang i 1956. FOTO FRA AUDUN TJOMSLANDS BOK «HØYT SPILL OM TORP» 2005

gjester til den offisielle åpningen av Torp Militære Flyplass.

Ivar Henning var en god humørspreder. Han hadde i flere dager lært oss forskjellige hviletak på både spade og greip. Den 2. juli 1956 praktiserte vi disse hviletakene ved stripa samtidig som den offisielle åpningen av flyplassen forgikk!

1958

Seinere ble det skolegang og arbeid i andre firmaer. I 1958 ble flere av oss mopedkjørere på fritiden. Det var alltid spennende med flyene på Torp og besøk på Jarlsberg Flyplass. I 1960 var det også et stort flystevne på Rygge. Det var der vi fikk bekreftet av mannskapet på et bom-

befly fra US Air Force at de militære flyskoler i USA bare tok inn flyelever med amerikanske pass. Det hadde ikke vi.

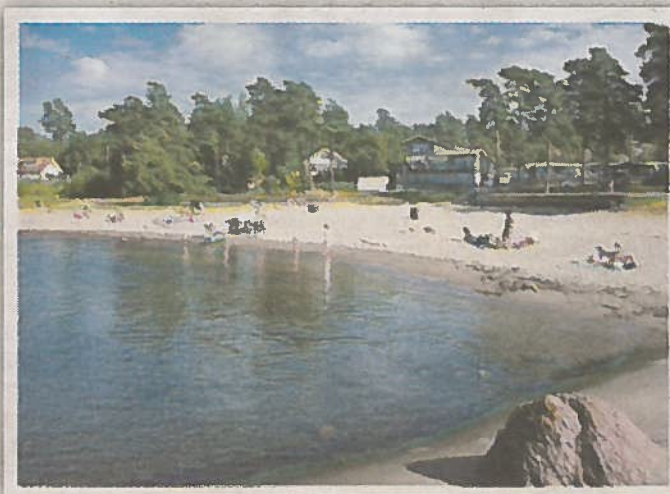
Derimot oppdaget vi på en av mopedturene til Jarlsberg noen kasser med flydeler fra USA utenfor en hangar. Innenfor ble disse flydelene satt sammen til et fly. Mekanikeren kunne fortelle at flyet var kjøpt av jagerflygeren Øyvind Skaunfelt i Sandefjord og skulle være starten på et nytt flyselskap på Torp!

I 1961 kjente vi ikke denne flyveren, men to av de eldre guttene på Fevang og nære naboer til Torp, Agnar Eriksen og Ragnar Bergan, hadde tatt flysertifikat og fikk arbeide som flyvere i Skaunfelts flyselskap «Vestfoldfly». Agnar fløy nå fast hver dag osloavisene til Jarlsberg,

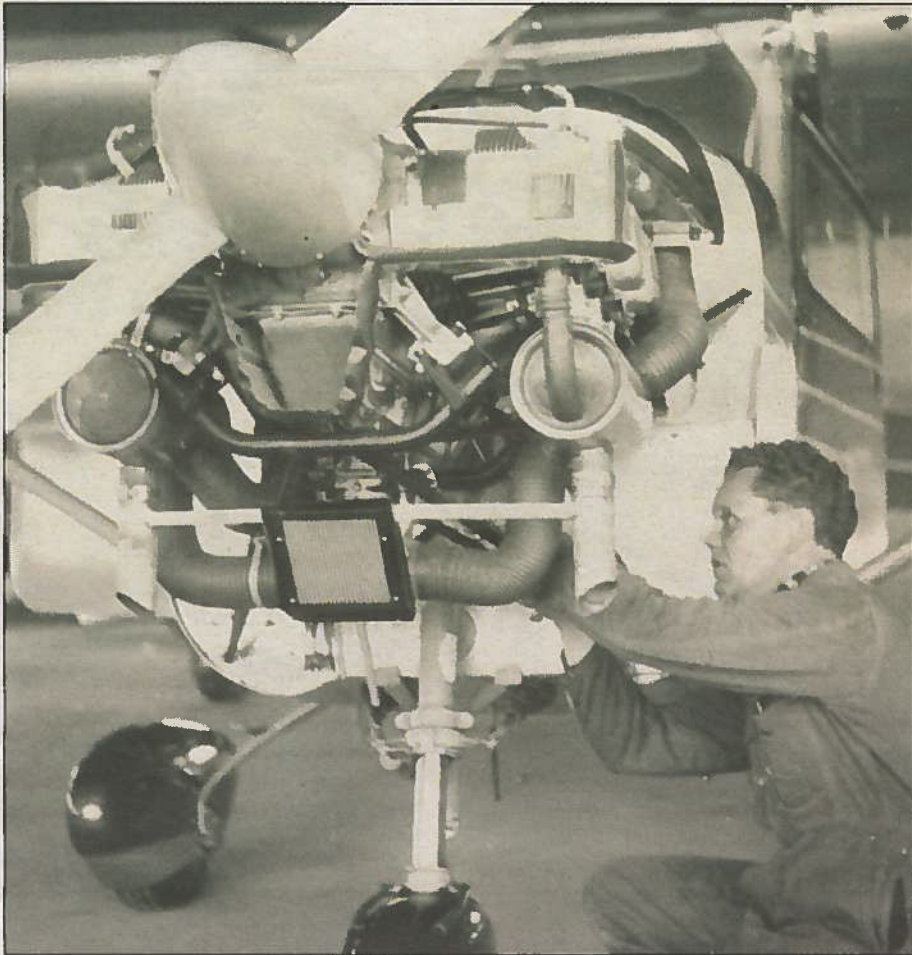
Torp, Larvik og Skien samt andre aktuelle oppdrag. Hvis det var plass kunne jeg på mine fridager henge meg på. Det gjorde jeg så meget at da jeg i 1962 fikk innkalling til 18 måneder i Flyvåpenet ganske straks forsto at å bli militærflyver ville passe bedre for andre enn meg!

I stedet ble det helt fram til 1986 sammen med blant andre Arne Thorsen og Ragnar Degnes og andre heldige fotsoldater en rekke interessante år som forsvarer av Torp Flyplass i Heimevernet. Dette ble avsluttet med angrepet av US Marines i Råstadskogen og etterfølgende inspeksjon av HM Kong Olav omtrent der hvor vi plukket stein med greip i 1956.

FØR OG NÅ

senere

Øyvind Skaunfelts første fly blir satt sammen på Jarlsberg i 1961.
FOTO: HARALD FEVANG

LN-IKS var et av de første Cessna flyene som ble basert på Torp av Øyvind Skaunfelt fra 1961.
FOTO: HARALD FEVANG

Vøra Badestrand

Dette reklamekortet fra Vøra Badestrand tilhører Eric Sandtrø's postkortsamling, og antas å være cirka 60 år gammelt. Det reklameres med direkte bussrute som guttene i båten sikkert har benyttet seg av. Vi ser ellers kafebygget til venstre og omkleddningshuset til høyre.

I 1957 ble stedet overfylt av gjestende engelske marinegaster, som opplevde norsk midtsommeraften på sitt beste. De var nok mange av dem

«slightly jolly» som noen av dem uttrykte det, slik som også mange av de innfødte gjestene var det.

Vår fotograf forteller at i hennes tenåringsdager få år etter dette gikk sommerdager- og kvelder fort på dette stedet. Det var der de kjekke guttene var. Og det var der Arne og Arne eller Einar og Einar spilte de fine dansemelodiene. Men jentene måtte den gang være hjemme hos mor og far igjen innen kl. 22!

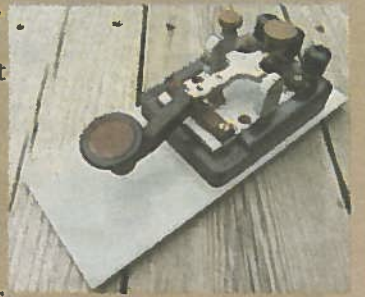
Dagens bilde er tatt på en av årets få fine sommerdager, og viser at steinen i strandkanten fortsatt kan sittes på!

Tekst: Harald Fevang
Foto: Gro Midttun

Morsenøkkel

For alle radioamatører og radiotelegrafister var morsenøkkelen det viktigste redskapet på arbeidsbenken foran radiosenderutstyret. Det er egentlig ikke noen nøkkel, men en enkel strømbryter for å sende telegrafi, såkalt morse. Bildet viser en «håndpumpe» som trykkes ned. Hvert tegn består av en serie med korte punkter eller lange streker, hvor de lange signalene er tre ganger så lange som de korte. Morsekoden ble oppfunnet allerede i 1840 av Samuel F. B. Morse i USA. Junker-nøkkelen (bildet) ble brukt under krigen og senere til radioamatørbruk; en meget presis og god nøkkel.

Tekst og foto: Bjørn Marum Olsen, telegrafist og radioamatør LA8GJ.

Jalinga

Tankeren «Jalinga» var den siste som Bulls Tankrederi A/S (Anders Jahres rederi) bygget ved Kieler Howaldtswerke A.G. i Kiel. Hun ble levert 30/12-1964. Det var en turbindrevet tanker på 60.070 tdw, drevet frem av et turbinmaskineri på 17.500 AHK som fikk sin kraft fra to vannrørskjeler som produserte 54 tonn overhetet damp i timen til fremdrift. Noe som ga henne en fart på 16,2 knop. «Jalinga» var det tredje skipet i rederiet med dette navnet. «Jalinga» var et «ekte» turbinskip, da det ikke hadde noen form av dieselmotorassistanse som kunne ta belastningen om turbin-drevet strømløse sviktet. I 1967 ble hun solgt og fikk navnet «Koberg», og i 1972 fikk hun navnet «Aspos». Deretter «Catamarca» i 1974. I 1975 ble maskinrommet oversvømt. Etter to måneder på verksted var hun klar igjen. Allerede i august samme år ble hun offer for nytt uhell, nå problemer med roret. I 1982 ble hun operert som lagerskip i elven River og Silver under argentinsk flagg før hun ble solgt til hugging i 1983. En del sandefjordinger har vært innom i tiden. I farten kan nevnes Ragnar Brekke som stuert og fruene som messepiker. Arnold Larsgård, Svein Thorsen og Ragnar Iversen som maskinister.

Tekst: Ragnar Iversen
Foto: Kieler Howaldtswerke

SANDEFJORD
LOKALHISTORISKE SENTER
på Pulkestad gard

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen mkr. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når og helst med en liten beskrivelse. Husk navn og adr. på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til: lokalhistorie@sb.no

Sandefjord Lokalhistoriske senter's info-gruppe:
Sideansvarlig Harald Fevang, bildeansvarlig Bjørn Marum Olsen.
Medarbeidere: Sven Erik Lund, Ragnar Iversen, Bjørn Hoelseth,
Dag I. Børresen, Gro Midttun, Svein Olav Løberg, Roger Davidsen.
Kontaktperson: Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154, sv-er-lu@online.no